

ધોરણ - 9

સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ - 19

ભારત : લોકજીવન

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન : 1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યોમાં લખો :

(1) ભારતના લોકોમાં કેવી-કેવી ભિન્નતા જોવા મળે છે ?

➤ ભારતના લોકોમાં ખોરાક, પહેરવેશ, રહેઠાણ, ભાષા, કે પાઘડી બોલી, ઉત્સવો, તહેવારો, ધર્મ વગેરેમાં ભિન્નતા જોવા મળે છે.

(2) દક્ષિણ ભારતમાં બોલાતી ભાષા કયા કુળની છે ? દરેક રાજ્યોમાં બોલાતી ભાષાઓ લખો.

➤ દક્ષિણ ભારતમાં બોલાતી ભાષાઓ દ્રવિડ કુળની છે.

ક્રમ	રાજ્ય	ભાષાઓ	ક્રમ	રાજ્ય	ભાષાઓ
1	રાજસ્થાન	હિન્દી	6	કેરલ	મલયાલમ
2	ગુજરાત	ગુજરાતી	7	બિહાર	હિન્દી
3	મહારાષ્ટ્ર	મરાઠી	8	ઝારખંડ	હિન્દી
4	મધ્ય પ્રદેશ	હિન્દી	9	છત્તીસગઢ	હિન્દી
5	ગોવા	કોંકણી	10	ઓડિશા	ઉડિયા

(3) બિહારની મુખ્ય ભાષા તથા બોલીઓ જણાવો.

➤ બિહારની મુખ્ય ભાષા હિન્દી છે. મૈથિલી, ભોજપુરી, માગધી વગેરે બિહારની બોલીઓ છે.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પર ટૂંક નોંધ લખો :

- (1) પૂર્વભારતનાં રાજ્યો તથા બંગાળી પુરુષો તથા સ્ત્રીઓનો પહેરવેશ
- બિહાર, ઝારખંડ, છત્તીસગઢ, ઓડિશા, પશ્ચિમ બંગાળ, સિક્કિમ, અસમ, અરુણાચલ પ્રદેશ, નાગાલેન્ડ, મણિપુર, મિઝોરમ, ત્રિપુરા, મેઘાલય વગેરે પૂર્વ ભારતનાં રાજ્યો છે.
 - બંગાળી પુરુષો પાટલીવાળું ધોતિયું અને રેશમી ઝલો પહેરે છે, જ્યારે સ્ત્રીઓ વિશિષ્ટ ઢબની બંગાળી સાડી પહેરે છે.

(2) પશ્ચિમ ભારતના તહેવારો ઉત્સવો

- પશ્ચિમ ભારતમાં રાજસ્થાનમાં હોળી અને ગણગોરના તહેવારો, મહારાષ્ટ્રમાં ગણેશ ચતુર્થીનો તહેવાર અને મધ્ય પ્રદેશમાં શિવરાત્રીનો તહેવાર ધામધૂમથી ઊજવવામાં આવે છે.
- પશ્ચિમ ભારતનાં બધાં રાજ્યોના લોકો દિવાળી, નવરાત્રી, શિવરાત્રી, દશેરા, ગણેશચતુર્થી, ઈદ, મહોરમ, નાતાલ, મહાવીરજયંતી, પતેતી, ચેટીયાંદ વગેરે તહેવારો ઊજવે છે.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ શોધી જવાબ લખો :

(1) કેવું તાપમાન ધરાવતા પ્રદેશોના લોકોનો પહેરવેશ સુતરાઉ તથા આછા રંગોવાળો હોય છે ?

(A) વધુ

(B) ઓછું

(C) સમ

(D) વિષમ

(2) ઊંટના ચામડામાંથી બનેલાં પગરખાં મુખ્યત્વે કયા રાજ્યના લોકો પહેરે છે ?

(A) ગુજરાત

(B) રાજસ્થાન

(C) મહારાષ્ટ્ર

(D) ગોવા

(3) ગોવામાં કઈ ભાષા બોલાય છે ?

(A) મરાઠી

(B) હિન્દી

(C) ગુજરાતી

(D) કોંકણી

(4) કયા રાજ્યના લોકો જાત-જાતના પરોઠા આરોગે છે ?

(A) ગોવા

(B) તમિલનાડુ

(C) અસમ

(D) પંજાબ

(5) માધ મેળો ક્યાં ભરાય છે ?

(A) પુષ્કર

(B) નાસિક

(C) અલાહાબાદ

(D) ઉજ્જૈન

(6) 'પોંગલ' કયા રાજ્યના મુખ્ય તહેવાર છે ?

(A) આંધ્રપ્રદેશ

(B) તમિલનાડુ

(C) મેઘાલય

(D) સિક્કિમ

(7) ઉત્તરાખંડ રાજ્ય કેવું ભૂપૃષ્ઠ ધરાવે છે ?

(A) ફળદ્રુપ મેદાન

(B) પર્વતીય

(C) દરિયાકિનારો

(D) એક પણ નહિ

THANKS

FOR WATCHING